

Neolit

Neolithic

Neolithikum

BEDIHOŠŤ (OKR. PROSTĚJOV)

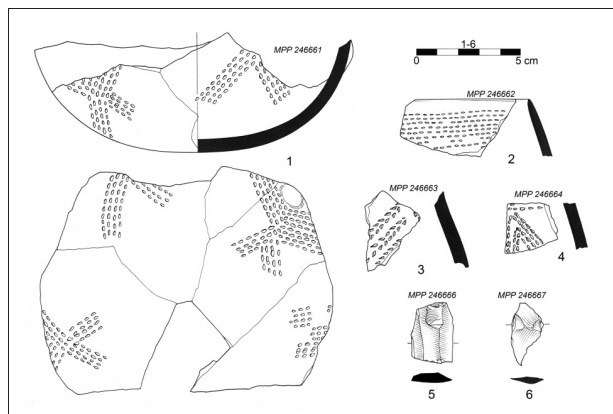
„Dolní padělky“. Kultura s vypíchanou keramikou. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na sklonku roku 2010 proběhly zemní práce v podobě hloubení liniového výkopu v trase přípojky VN pro plánovanou fotovoltaickou elektrárnu „Bedihošť FVE 2“, která však následně nebyla zrealizována. V polní trati „Dolní padělky“ (lokalizace místa výzkumu na ZM ČR 1:10 000, list 24-24-13, v linii mezi body o souřadnicích 166:311 a 161:301) byly, za dosti hektických podmínek mrazivého prosincového dne, ovzorkovány a zaměřeny narušené archeologické objekty dokládající osídlení polohy kulturou s keramikou vypíchanou (objekt č. 502, obr. 1) a zejména pak v lužickém a slezském úseku kultury lužických popelnicových polí. Ač se jednalo o velmi drobný záchranný archeologický výzkum, poskytl velmi cenná zjištění, nově prokázal osídlení místa v postlineárním neolitu (nečetný soupis středomoravských sídlišť lidu s keramikou vypíchanou, např. Kazdová 2001, 79) i v pozdním eneolitu (intruze keramiky kultury zvoncovitých pohárů) a upřesnil též chronologický rozsah již dříve známých lidských aktivit v éře popelnicových polí mladší až pozdní doby bronzové (např. Šmíd 2003).

Pavel Fojtík

Literatura

Kazdová, E. 2001: Osídlení střední Moravy v postlineárním neolitu. *Otázky neolitu a eneolitu našich zemí. Sborník referátů z 18. pracovního zasedání badatelů*



Obr. 1. Bedihošť (okr. Prostějov), „Dolní padělky“. Ukázka materiálu získaného ovzorkováním objektu č. 502.

Fig. 1. Bedihošť (Prostějov Dist.), „Dolní padělky“. Selected artifacts gathered by sampling the feature 502.

pro výzkum neolitu a eneolitu Čech, Moravy a Slovenska (Mostkovice 14.–17. září 1999). *Pravěk Supplementum* 8, 78–96, Brno.

Šmíd, M. 2003: Bedihošť (okr. Prostějov), „Dolní padělky“, výzkum 2002. *Přehled výzkumů* 44, 223, Brno.

Resumé

Bedihošť (Prostějov Dist.). Cadaster „Dolní padělky“. Stroked Pottery culture. Settlement. Rescue excavation.

BÍLÁ LHOTA (K. Ú. ČERVENÁ LHOTA, OKR. OLOMOUČ)

„Za humny“. Neolit, eneolit. Sídliště (?). Povrchový sběr.

Lokalizace: okolí bodu v okruhu 100 m: X = 1106224; Y = 566257 (S-JTSK).

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byly na poli jižně od obce Červená Lhota nalezeny čtyři kusy štípané industrie. Lokalita se nachází na mírném svahu obráceném k východu v nadmořské výšce kolem 305 m n. m. V jednom případě jde o čepelku dlouhou 2,4 cm a širokou 1,6 cm. Z druhého, částečně retušovaného nástroje, se zachoval pouze zlomek. Další dva artefakty jsou úštěpy vzniklé při výrobě nástrojů. Všechny tyto artefakty lze rámcově datovat do období neolitu nebo eneolitu. Žádná keramika, která by mohla přispět k bližší dataci souboru, nalezena nebyla.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

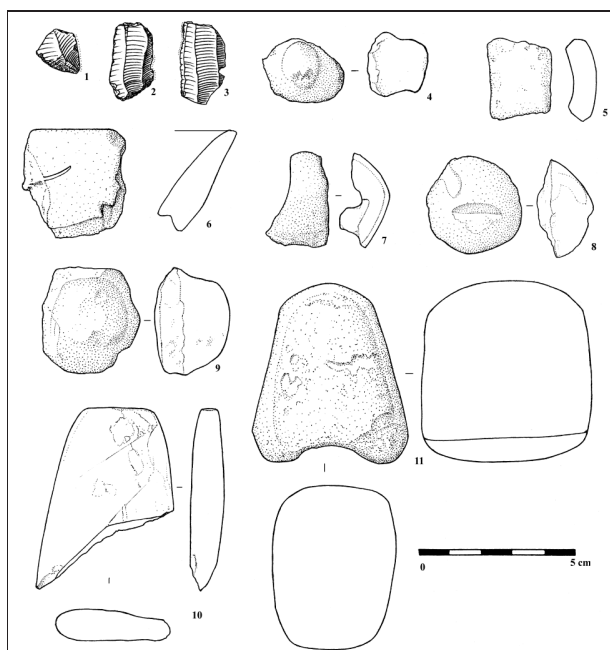
Resumé

Bílá Lhota (Kataster Červená Lhota, Bez. Olomouc). Neolithikum-Äneolithikum. Siedlung (?). Oberflächensammlung.

BOŠOVICE (OKR. VYŠKOV)

„Příděl u háječka“. MMK II. Sídliště. Povrchový průzkum.

Při povrchové prospekci okolí obce Bošovice byla při jejím jihovýchodním okraji u dřevěného kříže na křižovatce silnice a cyklostezky objevena lokalita kultury s moravskou malovanou keramikou (MMK). V tomto prostoru byly dříve uváděny pouze ojedinělé kusy patinované kamenné štípané industrie (NZ č. j. 1505/65 v archivu



Obr. 2. Bošovice (okr. Vyškov). Výběr materiálu. Kresba J. Brenner.

Fig. 2. Bošovice (Vyškov Dist.). Selected artifacts. Drawing by J. Brenner.

ARÚ Brno). Přítomnost paleolitické stanice byla zmíněným průzkumem taktéž doložena (bude publikována později).

Lokalita je situována v sedle mezi kótami Novosady (350,3 m) a Klouč (342,7 m), které zároveň představuje rozvodí mezi Bošovickým potokem (tj. povodím Litavy) a bezejmennou vodotečí, která se ve Velkých Hostěrádkách vlévá do potoka Hunivky (povodí Trkmanky). Nálezy byly získány v rozsahu nadmořských výšek 318–324 m. Střed zjištěné koncentrace nálezů leží přibližně na geografické souřadnici 49°02.884'N, 16°50.808'E (WGS-84) a zjištěný rozptýl artefaktů má průměr 120 m.

Získaná keramika není početná (obr. 2: 4–9), ale nese chronologicky výrazné znaky. Keramické těsto je větší, jemnozrné, výjimečně jemně plavené. Okraje pochází z hrncovitých nádob a mís. Většinou jsou zastoupeny zaoblené okraje, jeden z nich byl zaostřený. Dva z okrajů přechází v zesílené plece, což je důležitý znak pro II. stupeň kultury s moravskou malovanou keramikou. Dále byly v kolekci zaznamenány zlomek misky na nožce a tři výčnělky, z nichž dva představují kulovité a jeden zobákovitý tvar.

Štípaná kamenná industrie sestává z 23 kusů (obr. 2: 1–3). Pět artefaktů je v surovinovém spektru zastoupen rohovce typu Stránská skála (vše jádra či předjádrové formy), dále se objevily rohovce typu Krumlovský les, variety II (dvě jádra, tři trapézy, z nichž je jedna zlomená a naopak všechny mají na svém povrchu stopy lesku a úštěp), variety I (dva úštěpy) a pět artefaktů bylo přepáleno (čtyři úštěpy a zbytek nepravidelného jádra). Pět velmi drobných kusů nebylo surovinově určeno.

Broušenou kamennou industrii (obr. 2: 10, 11) reprezentují dva zlomky nástrojů. Jednak se jedná o přeražený sekeromlat z amfibolického dioritu typu Rokle (výška provrtu činí 5,1 cm), který byl reutilizován jako drtič a tý-

lovou partii ploché sekerky ze zelené břidlice typu Želešice.

Podle některých chronologicky citlivých indicií (zesílené plece u misky, výraznější přítomnost rohovce typu Stránská skála) lze soubor zařadit do mladšího stupně kultury s MMK. Právě výše uvedená přítomnost tohoto rohovce, navíc v předjádrových formách zřejmě určených k transportu z brněnské kotliny, je v této oblasti poměrně neobvyklá a tento fakt by měl být dále monitorován.

I přesto, že západní okraj Ždánického lesa musel být v mladém neolitu poměrně hustě zalidněn, nemáme pro to dostatečný počet důkazů a hlavně adekvátně zpracovaných známých lokalit. Podle J. Skutila (1939, 16) je tento náš předpoklad ale popírán, alespoň ve srovnání se starším aurignackým osídlením. Většina lokalit pochází ze starších výzkumů nebo povrchových sběrů. Z nejbližších katastrů jsou známy nálezy MMK ze dvou poloh z Velkých Hostěrádek (sídliště? a hrob; Burian 1980; Stuchlík et al. 1997, 7), z trati „Veselá“ severovýchodně Borkovan (NZ č. j. 1804/85 v archivu ARÚ Brno) a z Dambořic z tratí „Kluče“ a „Vysoká“ (Berkovec – Kos 2003; Šmerda 2005; 2006). Přímo z Bošovic se uvádí nálezy z lengyelské kulturní vrstvy ze dvora M. Hradského č. 107 a v trati „Galáš“ nad kostelem měla být vykopána kostra se sekerou a sídlem (Skutil 1941, 30). Bošovické polohy s lengyelským osídlením však lze dnes stěží lokalizovat.

Při revizním průzkumu v jarních měsících roku 2011 bylo zjištěno, že na části lokality byla vybudována solární elektrárna a přes oplocený areál byly viditelné porušené objekty s mazanicí.

Průzkum byl proveden v rámci řešení grantového projektu GA AV ČR IAA800010801. Příspěvek byl realizován v souladu s GAČR 404-09-H020, Moravskoslezská škola archeologických doktorandských studií II.

Martin Kuča, Petr Škrdla

Literatura

- Anonymous.** Bošovice. Nálezová zpráva uložena v Archivu ARÚ AVČR Brno, v. v. i. pod č. j. 1505/65.
- Anonymous.** Dambořice. Nálezová zpráva uložena v Archivu ARÚ AVČR Brno, v. v. i. pod č. j. 1804/85.
- Berkovec, T., Kos, P. 2003:** Dambořice (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 44, 207.
- Burian, V. 1980:** Hrob s moravskou malovanou keramikou ve Velkých Hostěrádkách (okr. Břeclav). *Přehled výzkumů* 1977, 25–26.
- Skutil, J. 1939:** *Pravěké nálezy na Kloboucku*. Klobouky u Brna, 16.
- Skutil, J. 1941:** Moravské prehistorické výkopy a nálezy oddělení moravského pravěku zemského musea. *Zeitschrift des Mährischen Landesmuseums* 1, 139–195.
- Stuchlík, S., Klanica, Z., Měřinský, Z. 1997:** *Pravěk a středověk Ždánicka*. Brno, 7.
- Šmerda, J. 2005:** Dambořice (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 46, 219–220.
- Šmerda, J. 2006:** Dambořice (okr. Hodonín). *Přehled výzkumů* 47, 104–105.

Resumé

Bošovice (Vyškov Dist.). „Příděl u háječka“. Lengyel culture. Settlement. Surface survey.

BRNO (K. Ú. IVANOVICE, OKR. BRNO-MĚSTO)

„Na dílech“. LnK. Sídliště, pohřeb na sídlišti. Záchraný výzkum.

V rozmezí června až října roku 2010 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., záchraný archeologický výzkum v polní trati „Na dílech“ v souvislosti s budováním obchodního centra Hobby Market. Uvedená trať navazuje na jihovýchodní úsek intravilánu a je rámcově vymezena komunikacemi ulic Černohorská na západě, Řečkovická na jihu a Hradecká na východě. Severní hranici tvoří zahrady a budovy rozložené podél jižní strany zpevněné cesty vedoucí k zahrádkářským koloniím „Na písčákách“ a „Na svobodné“. Předmětné obchodní centrum bylo situováno do jižní poloviny tohoto území. Dotčený prostor lichoběžníkovitého tvaru o výměře 6,6 ha se nachází v nadmořské výšce od 267 do 292 m, ve spodní části mírného jižního svahu, který se zvedá nad levým břehem Ivanovického potoka. Přesná poloha lokality je na ZM ČR 1:10 000 list 24-32-19 určena body o souřadnicích 299:344, 320:337, 218:372 a 298:369 mm od Z:J s. č.

V rámci skryté plochy bylo zjištěno celkem 490 sídlištních objektů, z nichž část byla na základě získaného materiálu datována do kultury s lineární keramikou. S největší pravděpodobností se jedná o pokračování soudobého sídelního areálu, který byl objeven v roce 1995 při výstavbě nákupního střediska Globus o 400–500 m dále na východ (Čížmář et al. 2000, 132–134; Geisler 1999, 278). Uvedené komponentě patřil také kostrový pohřeb malého dítěte s hlavou překrytou kusem kamenné podložky, jenž byl uložen na dně nevelké sídlištní jámy.

Michal Přichystal

Literatura

Čížmář, M., Geislerová, K., Unger, J. (eds.) 2000: Výzkumy – Ausgrabungen 1993–1998. Brno: Ústav archeologické památkové péče Brno.

Geisler, M. 1999: Ivanovice u Brna (okr. Brno-město). *Přehled výzkumů* 39 (1995–1996), 278.

Resumé

Brno (Kat. Ivanovice, Bez. Brno-město). Bei der Rettungsgrabung in Flur „Na dílech“ wurde die linienbandkeramische Siedlung entdeckt. In einer Grube wurde die Kinderbestattung gefunden.

BŘEZOLUPY (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Lapač“. Neolit. LnK? Sídliště. Záchraný výzkum.

Při budování přeložky silnice II/497 mezi obcemi Šarovy a Březolupy v trati „Lapač“ byly zachyceny dvě asi 200 m od sebe vzdálené polohy s několika objekty, ze kterých pochází nepříliš bohatá kolekce neolitické keramiky (patrně LnK). Z polohy byl během skrývky ornice získán také kamenný mlat.

Ivan Čížmář

Resumé

Březolupy (Bez. Uherské Hradiště). „Lapač“. Neolithikum. LBK? Siedlung. Rettungsgrabung.

ČERNÁ HORA (OKR. BLANSKO)

„Selkov“. LnK. MMK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Lokalita „Selkov“ se rozkládá asi 1 km západně od centra obce, po levé straně silnice spojující Černou Horu a obec Býkovice, na mírném východním svahu nad vodotečí Býkovka. Přesnou lokalizaci na ZM ČR 1:10 000, list 24-14-19, udávají souřadnice 265:173, 250:61 mm od Z:J s. č.

Poloha „Selkov“ získala svůj název podle někdejší vesnice Sedlkov, poprvé připomínané v r. 1389. Název Sedlkov se od 17. století psal Selkov. Vesnice měla vedle dvora asi šest usedlostí. Po švédských válkách zůstala vypálená, nedošlo už k její obnově a zbyl jen dvůr stejného názvu. Po polovině 20. století pozůstatek dvora převzalo JZD Černá Hora a v roce 2006 jej odkoupil městys Černá Hora. Od roku 2008 zde v závislosti na postupu zemních prací při stavbě technické infrastruktury pro RD probíhá záchraný archeologický výzkum. Během jeho poslední etapy v roce 2010 bylo prozkoumáno celkem 7 zahlobených objektů. Jde o běžné sídlištní jámy, které se nedají blíže interpretovat. U prostorově rozměrnějších a nepravidelných jam však můžeme předpokládat, že byly využívány jako hliníky.

Soubor zejména keramických nálezů, který byl z výplně všech prozkoumaných jam vyzvednut, datuje tyto objekty do neolitu. Čtyři prozkoumané objekty náleží kultuře s lineární keramikou a dva kultuře s moravskou malovanou keramikou, přičemž jeden objekt poskytl i keramiku spojenou zejména s jejím pozdním (epilengyelským) vývojem do skupiny jordanovské, která však již chronologicky náleží období staršího eneolitu. Vedle těchto keramických nálezů se však podařilo získat také několik kamenných nástrojů, ať už drobnějších úštěpů z rohovcové suroviny, či různých kamenných brousků nebo zlomků kamenných zrnůtek.

Celkem se tedy od počátku stavebních prací, a s nimi spojeným záchraným výzkumem, podařilo od roku 2008 prozkoumat a zdokumentovat 26 sídlištních objektů.

Marek Lečbych

Resumé

Seven settlement features dated back to the Linear Pottery and Lengyel Culture were excavated during a continuing rescue excavation in Černá Hora.

HOLEŠOV (K. Ú. VŠETULY, OKR. KROMĚŘÍŽ)

Palackého ul. MMK. Sídliště. Záchraný výzkum.

Během výzkumu plochy pro obchodní centrum TE-SCO v Holešově (ZM ČR 1:10 000 25-31-09 v okolí bodu 310/165 mm od Z/J s.č.) byl prozkoumán jeden objekt náležející kultuře s moravskou malovanou keramikou.

Ivan Čížmář

Resumé

Holešov, (Kat. Všetuly, Bez. Kroměříž). Palackého Strasse. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

HULÍN (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„U Isidorka“ (výzkum Hulín 1). Neolit-eneolit. Sídliště, kulturní vrstva. Záchranný výzkum.

Během záchranného výzkumu (podrobnější charakteristika viz kapitola Doba bronzová) bylo prozkoumáno i několik objektů s materiálem, který můžeme obecně zařadit do neolitu či eneolitu. Jednalo se o objekty č. 961, 963, 978 a 999 a ojedinělé keramické zlomky v kulturní vrstvě v jižní části výzkumu. Keramický materiál není zpracován a lze jej předběžně spojit s některou z neolitických (LnK) či spíše eneolitických kultur (MMK/KNP, KZP) již dříve zjištěných na výzkumu (Berkovec, Peška 2005, 2006). V objektu č. 999 byla nalezena týlová část nedovrtaného zlomeného sekeromlatu se stopami opálení.

Miroslav Daňhel

Literatura

Berkovec, T., Peška, J. 2005: Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 46, 231

Berkovec, T., Peška, J. 2006: Hulín (okr. Kroměříž). *Přehled výzkumů* 47, 106, 127–128

Resumé

„U Isidorka“ (Hulín 1). Neolithikum-Äneolithikum. Siedlung, Kulturschicht. Rettungsgrabung.

HULÍN (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Višňovce“. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Od února do června 2010 proběhla 3. etapa výzkumu na nově budované komunikaci RK55 v místě pod zrušenou částí silnice Hulín–Holešov (Kalábek 2008; Kalábek, Kalábková, Peška 2009). Na sídlišti bylo prozkoumáno 191 objektů (celkem 3829, viz kapitoly Eneolit, Doba bronzová, Doba železná, Doba římská, Středověk a Novověk). Lokalita leží na jižním svahu mírného návrší východně od Hulína ohraničeného na severu říčkou Rusavou a na jihu potokem Žabínek. Lokalitu s nadmořskou výškou 193 – 198 m lze identifikovat v mapě MZ 1:10 000, list 25-31-08, v souřadnicích Z s.č.: J s.č.: 125 mm : 244 mm, 150 mm : 238 mm, 196 mm : 220 mm. Na odkryté ploše bylo prozkoumáno několik zpravidla oválných objektů a sloupových jamek z nadzemních konstrukcí, které nevytváří jednoznačné půdorysy staveb. Keramický materiál je datován do II–III stupně LnK podle Tichého.

Marek Kalábek

Literatura

Kalábek, M. 2008: Hulín (okr. Kroměříž), „Višňovce“. *Přehled výzkumů* 49, 274.

Kalábek, M., Kalábková, P., Peška, J. 2009: Hulín (okr. Kroměříž), „Višňovce“. *Přehled výzkumů* 50, 248.

Resumé

Hulín (Bez. Kroměříž) „Višňovce“. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

HULÍN (K. Ú. ZÁHLINICE, OKR. KROMĚŘÍŽ)

Intravilán obce. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při budování přeložky plynovodu na jižním okraji místní části Záhlinice po pravé straně silnice (ZM ČR 1:10 000 25-31-13 mezi body 163/286 a 153/282 od Z/J s.č.) byl v profilu zachycen rozsáhlý hliník či kulturní vrstva, z něhož byla získána kolekce materiálu kultury s lineární keramikou. Poblíž byly zachyceny ještě čtyři další objekty ze stejného období.

Ivan Čižmář

Resumé

Hulín-Záhlinice (Kat. Záhlinice, Bez. Kroměříž). Innenbereich. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

HVOZD (K. Ú. HVOZD U KONICE, OKR. PROSTĚJOV)

Místní část Otročkov. Neolit, eneolit. Ojedinělý nálezk. Povrchový sběr.

Lokalizace: okolí bodu v okruhu 50 m: X = 1111794; Y = 572124 (S-JTSK).

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byl na poli v SV části katastru Hvozdu u Konice, místní část Otročkov, nalezen rohový úštěp. Nelze vyloučit, že se jedná o jednoduchou šipku. Délka artefaktu je 3,1 cm a šířka 2,1 cm. Tento předmět lze rámcově datovat do období neolitu, eneolitu. Z nedaleké polohy v S části výše uvedeného katastru (lokalizace: okolí bodu v okruhu 100 m X = 1111735; Y = 572375) pochází malý fragment keramické výduti nádoby, který lze rámcově datovat do období pravěku.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Hvozď (der Ortsteil Otročkov, Kat. Hvozď u Konice, Bez. Prostějov). Neolithikum-Äneolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.

JEMNICE (OKR. TŘEBÍČ)

„Nad Jandovem“. Neolit. Sídliště. Povrchový průzkum.

Město Jemnice je srdcem jihozápadní části třebíčského okresu s poměrně vysokou průměrnou nadmořskou výškou okolo 470 m n. m. Stav archeologického poznání v okolí města není dosud příliš uspokojivý. Ze sběratelské činnosti badatelů 20. století pochází z katastru města několik ojedinělých nálezů kamenné industrie. Jedná se o dvě části sekeromlatů a sekerku ze sběrů G. Chaloupky, který prováděl povrchové průzkumy v okolí Jemnice ve 30. letech 20. století (Košťurík a kol. 1986, 195). Dalším ojedinělým nálezem je nefritová sekerka neolitického stáří, kterou našel roku 1967 v trati „Tejnice“ Ludvík Meduna (Košťurík a kol. 1986, 195). Kromě těchto nálezů broušené kamenné industrie zmiňuje z okolí Jemnice

J. Bláha ve své diplomové práci výskyt naběračky kultury s moravskou malovanou keramikou a keramiky jevišovické kultury (Bláha 1968, II., 66). Stejně tak L. Meduna ve svém rukopise uvádí nálezy kamenných nástrojů a keramiky z pozdní doby kamenné (Košťuřík a kol. 1986, 195).

Na jaře roku 2010 byl při povrchovém průzkumu učiněn nález menší kolekce štípané kamenné industrie v poloze „Nad Jandovem“, která je vzdálena 220 m jihovýchodně od tamního zemědělského družstva (49° 0'55.80"N, 15°33'55.95"E). Koncentrace nálezů byla soustředěna na parcele č. 2229, zhruba v 70 m dlouhém pásu od jejího východního okraje. Jedná se o téměř rovinnou lokalitu na terénní vyvýšenině s nadmořskou výškou 460 m n. m., přecházející na jihovýchodě až severovýchodě v ostrý svah, pod nímž protéká řeka Želetavka.

Získáno bylo celkem 18 kusů štípané kamenné industrie. Kolekce je z hlediska surovin zastoupena z křemičité zvětraliny hadců typu plazma (5 ks), křemičité zvětraliny typu Ctidružice (1 ks), křemičité zvětraliny typu Lesůňky (1 ks), rohovce typu Krumlovský les, varieta I (3 ks) a Krumlovský les, varieta II (1 ks), silicitu glacienních sedimentů (1 ks), opálu (3 ks) a moravského jurského rohovce (2 ks). Zvláštností je artefakt pravděpodobně z křemence typu Skršín (1 ks), který svým charakterem připomíná levalloiský hrot. Nalezen byl na sousední parcele č. 2230, zhruba 50 m severně od největší koncentrace ostatních nálezů. V souboru převažují úštěpy (11 ks) nad čepelemi (2 ks). Zbytek představuje jedno téměř vytěžené jádro se změněnou orientací a odpad. Typologicky můžeme vyčlenit precizně zhotovené úštěpové škrabadlo a dvě čepele s bilaterální retuší. Broušenou kamennou industrii reprezentuje pouze malý fragment broušené zelené břidlice typu Želešice.

Jelikož z této polohy byl získáno jen několik málo atypických keramických fragmentů, můžeme lokalitu datovat pouze rámcově na základě dosavadního poznání o oblasti do závěru mladší doby kamenné. Další průzkumy regionu snad napomohou k lepšímu osvětlení pravěku Jemnicka.

Literatura

Bláha, J. 1968: Vývoj osídlení jihozápadní Moravy do doby husitské, I–III, Brno. Rkp. nepublikované diplomové práce, II – 66. Uloženo: Knihovna Ústavu archeologie a muzeologie na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity, Brno.

Košťuřík, P., Kovárník, J., Měřinský, Z., Oliva, M. 1986: *Pravěk Třebíčska*, Brno–Třebíč, 195.

Resumé

Jemnice (Bez. Třebíč), „Nad Jandovem“. Neolithikum. Siedlung. Terrainbegehung.

JINAČOVICE (OKR. BRNO-VEVKOV)

„Za sýčkami“, parcely č. 742/1 a 742/27. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V březnu roku 2010 uskutečnili pracovníci ÚAPP Brno, v.v.i., druhou etapu záchranného archeologického výzkumu na parcele č. 742/1, respektive nově vydělené par-

cele č. 742/27 v polní trati „Za sýčkami“. Akce byla vyvolána budováním infrastruktury před plánovanou zástavbou území rodinnými domy a zahájena již v listopadu předchozího roku (srov. Přichystal 2010).

Ve středním úseku pozitivního prostoru, kde se v závěru roku 2009 podařilo pod splachovými vrstvami o mocnosti až 0,71 m zachytit obvodové základové žlaby pravoúhlého nadzemního domu, bylo po dohodě s investorem přistoupeno k plošnému odstranění nadložních sedimentů pomocí stavební mechanizace a odkrytí jak celého vnitřku, tak i bezprostředního okolí této struktury. Oproti loňskému stavu navíc došlo k určité úpravě původních hranic staveniště, které bylo po odvezení hromad ornice v celé délce rozšířeno jižním směrem. Na těchto dvou místech bylo zjištěno celkem 25 sídlištních objektů. Kromě 8 blíže neurčitelných výkopů se jednalo o 13 kúlových jam, 3 zásobní jámy, z nichž dvě měly dna a stěny vypálené, a jeden kratší žlab. Na základě získaného materiálu byly všechny objekty datovány do kultury s moravskou malovanou keramikou.

Michal Přichystal

Literatura

Přichystal, M. 2010: Jinačovice (okr. Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 51, 313.

Resumé

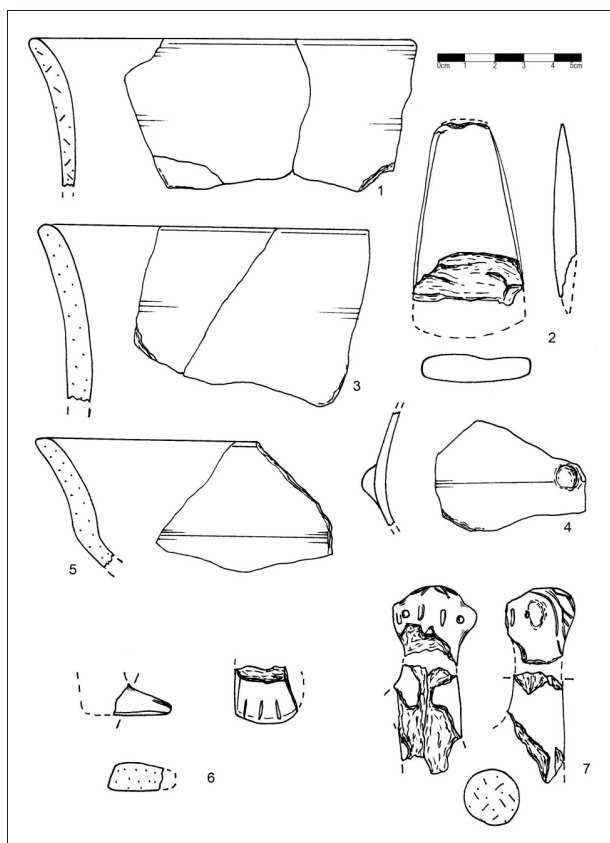
Jinačovice (Bez. Brno-venkov). Bei der zweiten Etappe der Rettungsgrabung in Flur „Za sýčkami“ wurden weitere 25 Siedlungsgruben der Kultur mit der mährischen bemalten Keramik entdeckt.

KLADERUBY NAD OSLAVOU (OKR. TŘEBÍČ)

„Na vlčinském u Košátek“. MMK fáze Ib-Ic. Sídliště. Záchranný výzkum. Uloženo v Muzeu Vysočiny Třebíč, p. o.

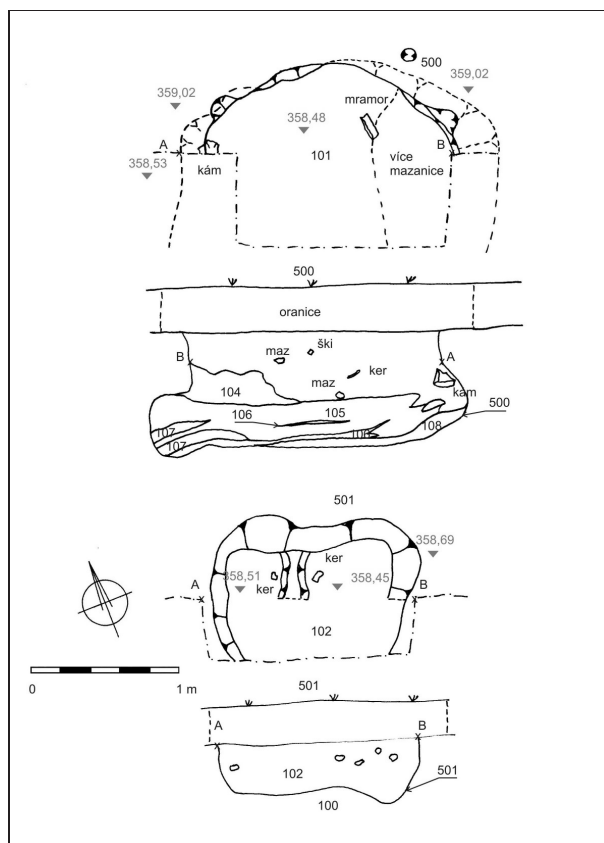
V září roku 2010 proběhl archeologický výzkum spojený s rekonstrukcí polní cesty na severním okraji většního neolitického sídliště. Lokalita poskytla při povrchových průzkumech v minulosti kolekci nálezů, kdy mimo ojedinelé kusy ŠKI z mladého paleolitu a dva zlomky keramiky kultury s LnK patří všechny nálezy do kultury s MMK (Vokáč, Kuča 2003). Při záchranném výzkumu byly zjištěny tři zahlobené objekty ze staršího stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Všechny objekty měly víceméně oválný až okrouhlý půdorys a mísovitý tvar, v jednom případě s podkopanými stěnami. Dále se podařilo zachytit kúlou jamku a jednotlivé nálezy v tenké vrstvě podorníci.

Z mobiliáře vyniká keramika z hrnců, puten, pohárků a mís zdobená žluto-bílo-červeným malováním (obr. 5; 3). Místní zvláštností je početná keramika s výrazným množstvím větších lupínků muskovitu v těstě. Kolekce kamenných artefaktů je složená ze surovin zejména regionálního původu, rohovec typu Krumlovský les, zelená břidlice typu Želešice. Pestrost regionálních kamenných surovin zvyšuje žulosyenit trebičského masivu (zrnotěrka) a krystalický vápenec (mramor), jehož větší množství by



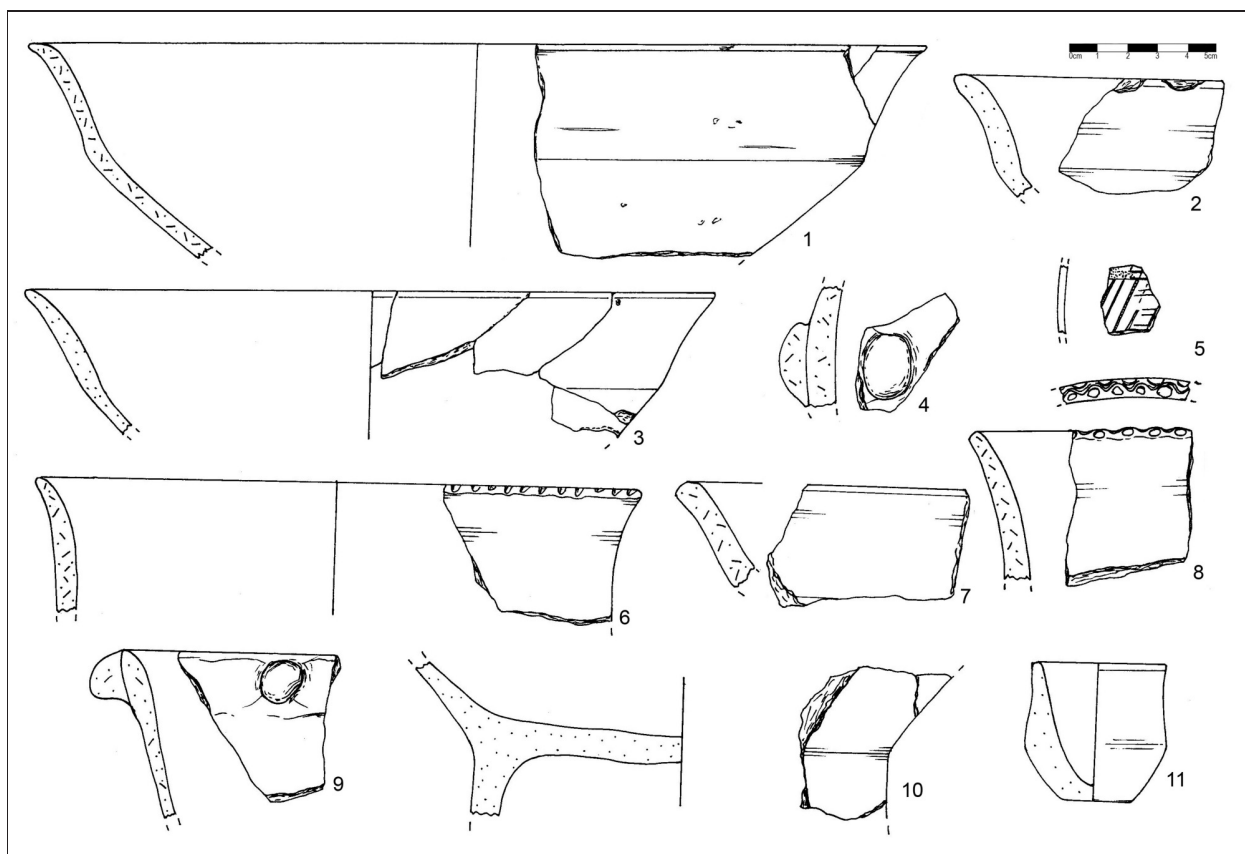
Obr. 3. Kladeruby nad Oslavou (okr. Třebíč), výběr nálezů z kultury s MMK fáze Ib-Ic.

Fig. 3. Kladeruby nad Oslavou (Třebíč Dist.), selected Moravian Painted Ware ceramic, Ib-Ic phase.



Obr. 4. Kladeruby nad Oslavou (okr. Třebíč), objekty č. 500–501 z kultury s MMK I.

Fig. 4. Kladeruby nad Oslavou (Třebíč Dist.), features 500–501, Moravian Painted Ware culture.



Obr. 5. Kladeruby nad Oslavou (okr. Třebíč), keramické nálezy z kultury s MMK fáze Ib–Ic.

Fig. 5. Kladeruby nad Oslavou (Třebíč Dist.), selected Moravian Painted Ware ceramic, Ib–Ic phase.

ukazovalo na exploataci blízkých zdrojů a určitou specializaci osady. Výjimečný nález představují tři zlomky ženských plastik – „venuší“ (obr. 3: 7). Podle datování uhlíků z objektu 502 (pomocí 14 C, laboratoř v Poznani, PL) bylo zjištěno absolutní datování: $5\,730 \pm 40$ BP, po kalibraci 4 689–4 487 BC (pravděpodob. 94,2 %).

Milan Vokáč

Literatura

Vokáč, M. 2011: Kladeruby nad Oslavou – polní cesta P-2, rekonstrukce, Rkp. nálezové zprávy č. j. 067/2010. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Muzeum Vysočiny Jihlava.

Vokáč, M., Kuča, M. 2003: Kladeruby nad Oslavou (okr. Třebíč). *Přehled výzkumů* 44, 208.

Resumé

Kladeruby nad Oslavou (Třebíč Dist.), „Na vlčinském u Košátek“, Lengyel culture (MMK I). Settlement. Rescue excavation.

KYJOVICE (OKR. ZNOJMO)

„Sutny“. LnK. MMK. Sídliště. Systematický výzkum.

V roce 2010 pokračoval systematický výzkum na známé polykulturní lokalitě v Kyjovicích, v trati „Sutny“, který navázal na předchozí sezóny (např. Kuča et al. 2010) uskutečněné podle programu výzkumného záměru Ústavu archeologie a muzeologie FF MU v Brně. V jeho rámci byly zkoumány plochy Sutny I a Sutny II, kde bylo doloženo osídlení kultur s lineární a moravskou malovanou keramikou a kultury se zvoncovitými poháry (viz kapitola Eneolit).

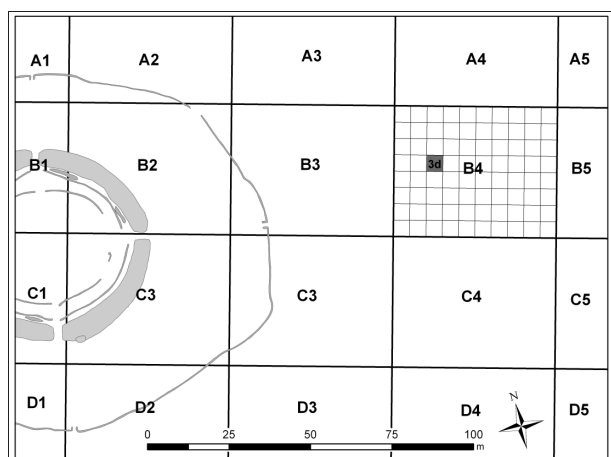
Na ploše Sutny I v sektoru B4 (obr. 6) byl během krátké doby dokončen výzkum objektu č. 738 metodou micro-GIS ve čtverci 1e a pokračovala exkavace části objektu č. 739 ve čtverci 3d (plán in Kuča et al. 2010). Výplň tohoto objektu byla zkoumána po cca 10 cm mechanických vrstvách, podrobně byly sledovány a oddělovány jednotlivé kontexty. Poloha některých artefaktů byla za-

měřována in situ totální stanicí. Dokumentace byla prováděna po 20 cm úrovních pomocí totální stanice a digitální fotogrammetrie. Vzniklé sady fotogrammetrických plánů z jednotlivých dokumentačních úrovní byly digitalizovány v prostředí GIS. Výplň objektu č. 739 byla kompletně plavena přes síta s oky o rozměrech 0,25 mm a 1 mm. Získané vzorky jsou průběžně tříděny a vyhodnocovány.

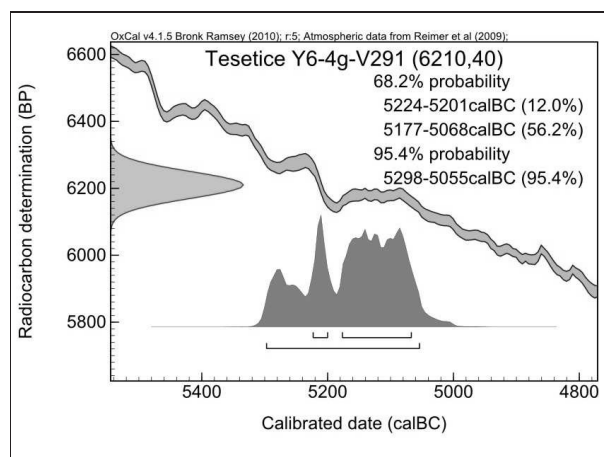
K výzkumu na ploše Sutny II se přikročilo s cílem ověřit vybrané specifické struktury zjištěné předchozí magnetometrickou prospekci (Milo, Kazdová 2008). V sektoru Y6 (viz kapitola Eneolit, obr. 1) zde byla odkryta plocha čtverců 4f–h a 5f–h. Výzkum této plochy probíhal za použití stejné metodiky jako na ploše Sutny I. Navíc byly systematicky odebírány půdní vzorky ze všech kontextů. Již při exkavaci nadložních vrstev se rýsovaly půdorysy několika objektů. Na úrovni podloží (cca 40 cm od současného povrchu) bylo možné jasně identifikovat hrobovou jámu (H27) s obvodovým žlábkem (objekt č. 800) kultury se zvoncovitými poháry a několik objektů kultury s lineární keramikou (objekt č. 803 a množství kůlových jamek).

Z lengyelského hliníku (objekt č. 739) byla získána charakteristická keramika mladšího stupně kultury s LnK (za zmínku stojí keramický fragment s plastickou výzdobou znázorňující část lidské postavy (?) a typický inventář fáze Ia kultury s MMK s velmi dobře zachovanou malbou, vč. fragmentů ženských plastik střelického typu. Stavební jámu (objekt č. 803) můžeme na základě keramického materiálu datovat také do mladšího stupně kultury s LnK. Z obou objektů pochází početná kolekce štípané, broušené (např. z objektu č. 803 sekerka a kopytovitý klín) a ostatní kamenné industrie (fragменты zrnitěrek). Z objektu č. 739 byla získána větší kolekce kostěné industrie (několik šidel a dalších nástrojů) a z objektu č. 803 jeden korálek z kelnatky. Exkavací a plavením výplně pravěkých objektů byl získán početný osteologický materiál, červené a žluté barvivo, mazanice, uhlíky, malakofauna a vzorky na palynologii.

Zároveň se stavební jámou (objekt č. 803) bylo odkryto množství kůlových jamek, které tvoří částečný půdorys minimálně jednoho domu (D30) kultury s LnK. Pokračování sídliště kultury s LnK tímto směrem bylo již



Obr. 6. Kyjovice (okres Znojmo). Plocha výzkumu.
Fig. 6. Kyjovice (Znojmo Dist.). Excavation area.



Obr. 7. Kyjovice (okres Znojmo). Kalibrační křivka.
Fig. 7. Kyjovice (Znojmo Dist.). Calibration curve.

dříve prokázáno geofyzikálním měřením (Milo, Kazdová 2008).

Ze vzorku zvířecí kosti z hrobové jámy kultury se zvonicovitými poháry (H27), která narušila stavební jámu kultury s LnK (objekt č. 803), bylo získáno radiokarbonové datum Poz-38793 Tesetice Y6-4g-V291: 6210 ± 40 BP (Poznan Radiocarbon Laboratory; prof. T. Goslar; obr. 7). Kost je tak datována do období kultury s LnK a pravděpodobně se do zásypu hrobové jámy dostala vlivem postdepozičních procesů.

Realizace terénního výzkumu a jeho další zpracování je finančně podporováno výzkumným záměrem MSM0021622427 a grantu GDČR 404-09-H020 Moravskoslezská škola doktorandských studií II. Dílčí náklady byly hrazeny z Operačního programu – Vzdělávání pro konkurenceschopnost – Vzdělávání v moderních metodách archeologické praxe (reg. číslo CZ.1.07/2.3.00/09.0187).

Ivana Vostrovská, Eliška Kazdová, Martin Kuča,
František Trampota, Jan Kolář

Literatura

Bronk-Ramsey, C. 2010: *OxCal Program V4.1.5, Radiocarbon Accelerator Unit*. University of Oxford.

Kuča, M., Trampota, F., Kazdová, E., Prokeš, L., Petřík, J., Kolář, J., Fajkošová, Z. 2010: Kyjovice (okr. Znojmo). *Přehled výzkumů* 51, 315–318.

Milo, P., Kazdová, E. 2008: Geofyzikální prospekce na lokalitě Těšetice-Kyjovice „Sutny“. In: Cheben, I. (ed.): *Otázky neolitu a eneolitu našich krajín 2007*. Nitra: Archeologický ústav SAV, 177–189.

Reimer, P. J., Bailli, M.G.L., Bard, E., Bayliss, J.W., Beck, A., Blackwell, P.G., Bronk Ramsey, C., Buck, C.E., Burr, G.S., Edwards, G.S., Friedrich, M., Grootes, P.M., Guilderson, T.P., Hajdas, I., Newton, T.J., Hogg, A.G., Hughes, K.A., Kaiser, K.F., Krombet, B., McCormac, F.G., Manning, S.W., Reimer, R.W., Richards, D.A., Southon, J.R., Talamo, S., Turney, C.S.M., van der Plicht, J., Weyhenmeyer, C.E. 2009: INTCAL09 and MARINE09 radiocarbon age calibration curve, 0–50,000 years cal BP. *Radiocarbon*, Vol 51, Nr. 4, 1111–1150.

Resumé

Kyjovice (Znojmo Dist). Neolithic. LBK, Lengyel culture. Systematical excavation.

LITovel (K. Ú. CHOŘELICE, OKR. OLOMOUČ)

„Nad hliníkem“. LnK (?), MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace lokality v souřadnicích po jejím obvodu: X = 1 110 815; Y = 558 460; X = 1 111 070; Y = 558 606; X = 1 111 315; Y = 558 352; X = 1 111 075; Y = 558 185.

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byla v trati „Nad hliníkem“ objevena

lokalita, která patrně nebyla dosud známa. Z nalezené keramiky náleží 5 ks malých fragmentů do období MMK. Dále 1 ks by bylo možno s určitou mírou pravděpodobnosti datovat do období LnK, 30 ks jiných fragmentů by mohlo náležet současně do výše uvedené jedné či druhé fáze neolitu. Zbylých 10 ks zlomků keramiky je datovatelných rámcově do pravěku. Dále bylo nalezeno 34 ks štípané industrie, a to převážně úštěpů z různých materiálů, přičemž převažuje baltský pazourek. 3 ks nástrojů jsou čepelky a 1 ks patrně fragment šípky.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Litovel (Kat. Chořelice, Bez. Olomouc). LBK (?), MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

LITovel (K. Ú. NASOBŮRKY, OKR. OLOMOUČ)

MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X = 1 109 676; Y = 559 340; X = 1 109 805; Y = 559 277; X = 1 110 068; Y = 559 581; X = 1 109 954; Y = 559 703.

Během jarních měsíců roku 2010 byla prováděna archeologická prospekce, a to metodou povrchového sběru. V jihovýchodní části katastru obce Nasobůrky, těsně při železniční trati, byla objevena polykulturní lokalita (viz též kapitola Doba bronzová, Doba železná). Z množství nalezené keramiky bylo 20 zlomků možno rámcově datovat do období MMK. Šlo o okraje a výduti z různě velkých nádob.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Litovel (Kat. Nasobůrky, Bez. Olomouc). MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

LUDMÍROV (K. Ú. MILKOV NA MORAVĚ, OKR. PROSTĚJOV)

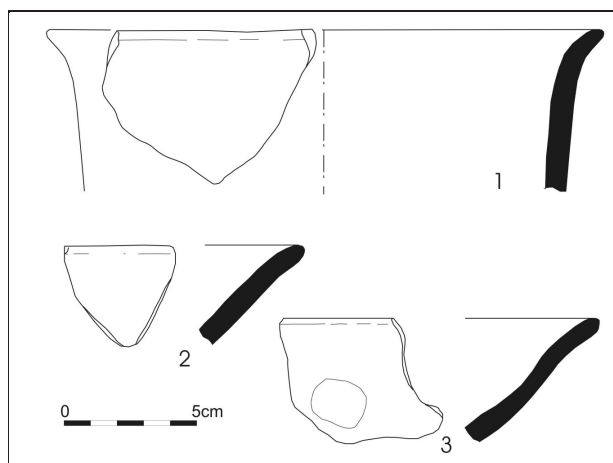
Neolit, eneolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový sběr.

Lokalizace: okolí bodu v okruhu 100 m: X = 1 111 880; Y = 572 907 (S-JTSK).

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byla na poli v JV části katastru Milkov nalezena rohová čepelka. Artefakt je 3,5 cm dlouhý a 1,4 cm široký. V blízkém okolí byl dále nalezen rohový úštěp. Oba předměty lze rámcově datovat do období neolitu, eneolitu. Keramické zlomky, pomoci nichž by mohla být datace zpřesněna, nalezeny nebyly.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek



Obr. 8. Mutěnice-Hraničky (okr. Hodonín). Zlomky keramiky z objektu.

Fig. 8. Mutěnice-Hraničky (Hodonín Dist.). Selected ceramic.

Resumé

Ludmírov (Kat. Milkov na Moravě, Bez. Prostějov). Neolithikum-Äneolithikum. Einzelfund. Oberflächensammlung.

MUTĚNICE (OKR. HODONÍN)

„Hraničky“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 22. 9. 2008 se podařilo v rámci archeologického dozoru při stavbě kompostovací jednotky a sběrného dvoru na skládce Mutěnice v polní trati Hraničky objevit a zdokumentovat spodní část zahloubeného sídlištního objektu. Objekt leží na souřadnici 48°54'8.22"N a 17°0'13.915"E (WGS-84). Na základě rozboru nepočteného souboru keramiky lze připsat objevenou spodní část jámy období kultury s MMK (obr. 8). Jedná se o novou archeologickou lokalitu na katastru obce Mutěnice.

František Kostrouch

Resumé

Mutěnice (Bez. Hodonín). „Hraničky“. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

NÁMĚŠŤ NA HANÉ (OKR. OLMOUC)

Nádražní ulice č.p. 334, LnK. Sídliště. Povrchový sběr.

Městys Náměšť na Hané je situován 14 km západním směrem od Olomouce. Jeho intravilán se rozkládá na obou březích říčky Šumice a jejího pravostranného přítoku Baběnce. Z geomorfologického hlediska se obec nachází na rozhraní Bouzovské vrchoviny a Blatské nivy. V souvislosti s budováním plynovodní přípojky v prostoru před domem č.p. 334 v Nádražní ulici, parc. č. 420 byl nalezen soubor zlomků keramiky, který je v současné době v držení majitelů nemovitosti rodiny Pešátových. Na zahradě jejich domu došlo již v roce 2005 k nálezům dvou nádob ze střední doby hradištní (Šmíd 2010, 53–54). Lokalita je situována při východním úpatí zámeckého kopce, ná-

roží Nádražní ulice a alejové cesty k zámku. Místo nálezů lze identifikovat na mapovém listu ZM ČR 1:10 000, list 24-22-17, v okolí bodu o souřadnicích 30 mm od Z s.č. a 310 mm od J s.č. Nadmořská výška nálezové polohy se pohybuje okolo 250 m. Lokalita se nachází na pravém břehu potoka Šumice. Dle ústního sdělení byla keramika nalezena v úrovni zhruba 1 m pod současným povrchem. Další bližší okolnosti nálezů postrádáme.

Nový soubor zlomků keramiky čítá celkem 20 kusů. Z pohledu relativní chronologie lze nalezenou kolekci keramiky z Náměště rozdělit na dvě části. Několik keramických zlomků lze jednoznačně spojit se starším stupněm kultury s lineární keramikou. Patrně nejvýraznější nalezený exemplář hlásící se k počátečním fázím vývoje této kultury představuje větší fragment dvojkónické nádoby s odsazeným vzhůru vytaženým okrajem. Na maximální výduti je umístěn drobný oválný plastický výčnělek, z kterého na obě strany vybíhá motiv spirály provedený jednolinkou o šířce 0,04 mm (obr. 9: 1). Ke starší části souboru se hlásí rovněž dva okraje hlubokých kónických mís (obr. 10: 1, 3) či zlomek výdutě zdobené šikmo kladenými prstovými vrypy (obr. 11: 4). Keramický materiál je částečně bahnitý, patrný je i vyšší podíl organických přísad. V případě této části souboru se lze přiklonit k datování do staršího I. stupně, fáze Ib LnK (Tichý 1960).

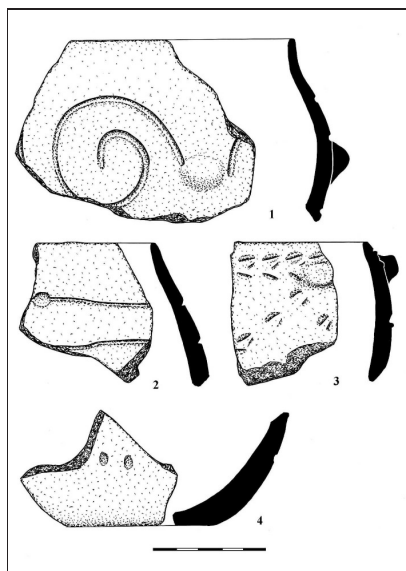
K mladší části souboru keramiky lze přiřadit zlomek okraje globulární nádoby zdobený dvěma horizontálními liniemi, na kterých je umístěna notová značka (obr. 10: 2). Na zlomku jedné výduti je pravidelná kruhová notová značka umístěna rovněž přímo na linii (obr. 10: 6). Ve dvou případech jsou notové značky nepravidelného tvaru umístěny samostatně na konci rytých linií (obr. 10: 2, 4). Tyto zlomky lze spojit s mladším II. stupněm LnK.

Ve výzdobě keramiky v rámci celého souboru převažuje rytý lineární ornament. V ornamentice se dále vyskytnou nehtové vrypy (obr. 11: 1). V jednom případě byl zastoupen plastický prožlábnutý výčnělek doplněný po stranách výraznými oválnými důlky a jeden kus několikanásobně rozeklaného výčnělku. Jeden okraj byl zdoben kombinací plastické výzdoby doplněné obvodovým pásem prstových vrypů a pásem vedeným šikmo od plastického výčnělku (obr. 9: 3). Dekor prstových vrypů se vyskytuje i na dalším zlomku výdutě silnostěnné nádoby (obr. 11: 3). Soubor doplňuje horizontální ucho odlomené od nádoby (obr. 10: 5). V úpravě povrchu keramiky se v několika případech objevuje tuhování. V případě dvou jedinců pak bylo tuhování aplikováno vně i uvnitř nádoby (obr. 10: 2, 4).

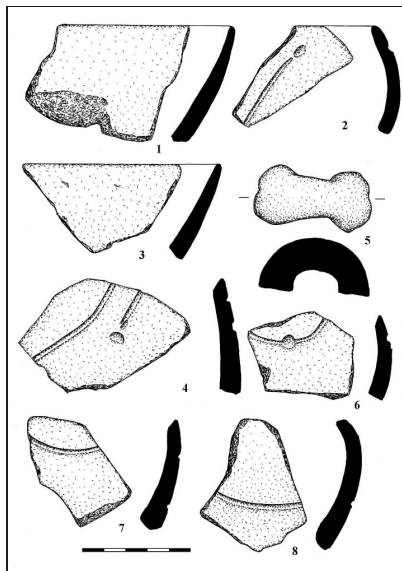
Doklady nejstaršího neolitického osídlení reprezentované kulturou s lineární keramikou jsou z katastru městyse známy i z dalších poloh. Jde především o lokalitu ve východní části obce zvané Biskupství, kde se osídlení váže na levobřežní terasu říčky Šumice. Stopy LnK osídlení pocházejí i ze samotného centra obce z náměstí T. G. M., dále z polohy Padělky za Biskupstvím či Valník (Šmíd 2010).

Příspěvek vznikl za podpory projektu „Moravsko-slezská škola archeologických doktorandských studií II“ GAČR 404-09-H020.

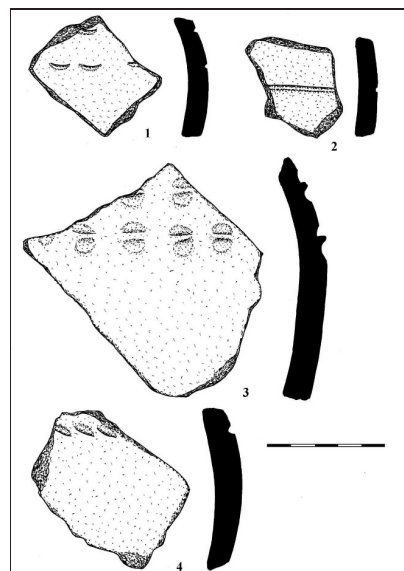
Zdeněk Schenk, Tomáš Přidal



Obr. 9. Náměšť na Hané (okr. Olomouc). Výběr keramiky LnK. Kresba D. Figel'.
Fig. 9. Náměšť na Hané (Olomouc Dist.). Selected LBK artifacts. Drawing by D. Figel'.



Obr. 10. Náměšť na Hané (okr. Olomouc). Výběr fragmentů nádob LnK. Kresba D. Figel'.
Fig. 10. Náměšť na Hané (Olomouc Dist.). Selected fragments of LBK vessels. Drawing by D. Figel'.



Obr. 11. Náměšť na Hané (okr. Olomouc). Výběr keramiky LnK. Kresba D. Figel'.
Fig. 11. Náměšť na Hané (Olomouc Dist.). Selected LBK finds. Drawing by D. Figel'.

Literatura

Šmíd, M. 2010: Pravěké a časně historické osídlení katastru městyse Náměšť na Hané (okr. Olomouc), Střední Morava, 53–54.

Tichý, R. 1960: K nejstarší volutové keramice na Moravě, *Památky archeologické* 51, 415–441. Praha.

Resumé

Náměšť na Hané (Olomouc Dist.). Nádražní Street Nr.334. LBK (phase I and II). Settlement. Surface survey.

OLOMOUC (K. Ú. NEMILANY, OKR. OLOMOUC)

„Kožušanská ulice“. LnK. VK. Sídliště. Rondel. Ojedinelý pohřeb. Záchranný výzkum.

Od července do října 2010 proběhla 1. etapa výzkumu na rekonstrukci ulice Kožušanská v délce 160 m. Na sídlišti bylo prozkoumáno v 65 sondách a čtvercích 186 objektů zahloubených v různých úrovních do kulturní vrstvy (mocné 0,4–2 m) s různě datovanými nálezy; viz kapitola Eneolit, Doba bronzová, Doba železná, Doba římská, Středověk a novověk. Lokalita leží na východním svahu terasy nad údolní nivou řeky Moravy. Lokalitu s nadmořskou výškou 211–212 m lze identifikovat v mapě MZ 1:10 000, list 24-22-24, v souřadnicích Z s.č.: J s.č.: 360 mm : 208 mm, 362 mm : 192 mm.

Neolitickou fází osídlení datujeme převážně do mladší fáze LnK. Na nám již známé lokalitě byly sídlištní objekty zahloubeny do sprašového podloží. Kromě klasických sídlištních objektů (zásobnice, oválné jámy) byly zaznamenány i řady sloupových jamek, které byly ohraňované dlouhými jámami nepravidelného oválného půdorysu, jedná se tedy o doklad přítomnosti nadzemní stavby.

Z výplní objektů byl získán reprezentativní vzorek keramiky, BI, ŠI a zvířecích kostí, které můžeme datovat do mladšího stupně LnK. Na SZ okraji zkoumané plochy byl v profilu stavby zachycen a z části i prozkoumán ojedinelý pohřeb, který řadíme k této fázi sídliště díky absolutnímu datování (5 080 BC (73,9 %) 4 940 BC).

Z kulturní vrstvy pochází i keramický zlomek kultury lidu s vypíchanou keramikou. S touto fází osídlení souvisí nejspíš i objev objektu 268 a 262. Do rostlého sprašového podloží zde byl vyhlouben objekt mající charakteristické znaky příkopu s řezem ve tvaru V (obj. 268) a s ním nejspíš související rovnoběžný žlab (obj. 262) vzdálený cca 1 m severně. Ve svrchní vrstvě „příkopu“ byly nalezeny dva zlomky mladé lineární keramiky. Kulturní vrstvu nad příkopem můžeme datovat do mladšího stupně MMK. Z těchto nepřímých indicií situaci interpretujeme jako příkop rondelu (?).

Marek Kalábek

Resumé

Olomouc (Kat. Nemilany, Bez. Olomouc). Kožušanská Str. LBK u. Stichbandkeramik. Siedlung. Gräberfeld. Rondel. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. NEMILANY, OKR. OLOMOUC)

Intravilán. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

V červnu roku 2010 provedli pracovníci Archeologického centra Olomouc, p.o. záchranný archeologický výzkum na stavbě příjezdové komunikace k budoucím rodinným domům na okraji intravilánu obce Nemilany. Plocha výzkumu se nacházela na jižním okraji obce, za za-

hradami čtyř posledních domů na jižním konci ulice Kožušanská, v nadmořské výšce 213–214 metrů. Na mapě ZM ČR 1:10 000, kladový list 24-22-24, je lokalita identifikována těmito koordináty (měřeno v mm od ZSČ:JSČ): 354:181, 361:186, 364:178 a 358:176.

Záchranný archeologický výzkum zachytil 7 sídlištních objektů datovaných do kultury s moravskou malovanou keramikou. Vedle tří kulových jamek byly prozkoumány dva hliníky, větší jáma a příkop. Z časových důvodů byly hliníky a příkop prozkoumány za pomoci několika sond. Ze zásypu objektů pochází běžný archeologický materiál: keramika, mazanice a zvířecí kosti.

Vendula Vránová

Resumé

Nemilany (cad. Nemilany, Olomouc Dist). Moravian Painted Ware culture. Settlement. Rescue excavation.

There were seven settlement features excavated during a rescue archaeological excavation in Nemilany (3 stake-holes, 1 pit, 2 clay pits and 1 ditch). The features are dated back to the Moravian Painted Ware culture.

OLOMOUC (K. Ú. POVEL, OKR. OLOMOUC)

Ulice Jeremiášova, parc. č. 441/6, 441/3, st. 944. LnK, MMK, pravěk. Sídlištní aktivity. Záchranný výzkum.

Lokalizace Situace 1 (polygon, S-JTSK):

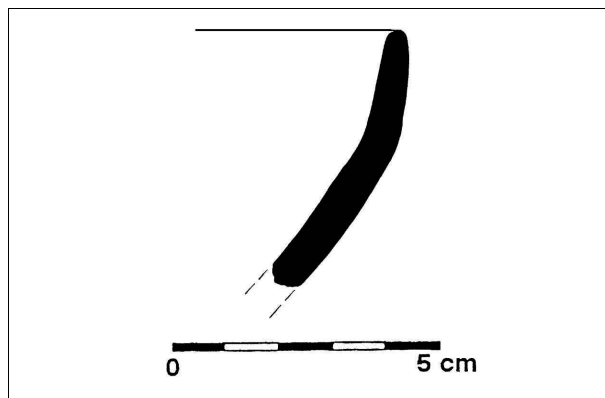
1. X = 1 123 375,13, Y = 547 850,37;
2. X = 1 123 353,17, Y = 547 886,89;
3. X = 1 123 365,6, Y = 547 923,93;
4. X = 1 123 380,15, Y = 547 921,28;
5. X = 1 123 384,39, Y = 547 860,16.

Poloha profilu P1: X = 1 123 315,98, Y = 547 963,94; poloha profilu P2: X = 1 123 324,61, Y = 547 966,63 (S-JTSK).

Záchranný archeologický výzkum při stavbě bytového domu (č. akce NPU045/10) probíhal v červenci až srpnu (skrývky) a v září (přeložka plynovodu) 2010. Lokalita je situována na mírném jižním svahu mezi ulicemi Jeremiášova, Janského a Hraniční, dosud nebyla zastavěna.

V ploše pro bytový dům a pomocnou komunikaci (situace 1) byla skryta ornice do hloubky 0,4–0,55 m, přičemž nebylo obnaženo podloží. V ploše byly zachyceny ojedinělé kumulace mazanice a atypických pravěkých střepů, z nichž se podařilo určit pouze několik zlomků kultury s moravskou malovanou keramikou (obr. 12). Nebyly identifikovány žádné výkopy, nelze proto s jistotou rozhodnout, zda se jedná o sídlištní aktivity nebo případnou redepozici artefaktů (např. eroze, rekultivace; na několika místech byly v kumulacích pravěkých střepů přítomny také zlomky glazované novověké keramiky, viz kapitola Středověk a novověk). Po provedení skrývek byly realizovány výkopy (šachta výtahu, základová rýha budovy) zasahující do geologického podloží, které je zde tvořeno pískem, štěrkopískem, místy písčítým jílem, avšak doklady lidských aktivit zjištěny nebyly.

Při realizaci přeložky plynovodu byly v severozápadní části zkoumané lokality zachyceny dva zahluobené objekty (situace 2), vzdálené od sebe cca 6 m. Dokumen-



Obr. 12. Olomouc (k. ú. Povel, okr. Olomouc), Jeremiášova ul. Keramický fragment MMK. Kresba: M. Schindlerová.

Fig. 12. Olomouc (Kat. Povel, Bez. Olomouc), Jeremiášova Str. Das keramische Fragment der MBK. Zeichnung: M. Schindlerová.

továny byly v řezech, nebyl zjištěn jejich celkový plošný rozsah a tvar. Hloubka severnějšího výkopu (k. 500) dosahovala minimálně 0,83 m, zjištěná minimální šířka byla 3 m (severní hranice byla porušena výkopem pro stávající plynovod). Objekt měl přibližně mísovitý profil s nepravidelnými stěnami a poměrně rovným dnem. Ze zásypu objektu se podařilo kromě zlomků mazanice získat i několik pravěkých střepů, z nichž dva je možno datovat do období kultury s lineární keramikou, jeden náleží kultuře s moravskou malovanou keramikou (za konzultaci děkuji Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D. z Univerzity Palackého v Olomouci). Druhý objekt (k. 501) byl menší, mísovitěho profilu s rovnými stěnami a mírně konkávním dnem. Byl zachycen v délce 1,7 m a byl zahluoben 0,5 m do podloží. Na dně byly zjištěny stopy žaru (vrstvička přepáleného šterku silná maximálně 4 cm), jinak byl charakter zásypu obdobný jako u k. 500, obsahoval však pouze jeden keramický zlomek náležící kultuře s lineární keramikou.

Hana Dehnerová, Petr Večeřa

Resumé

Olomouc (Katastralggebiet Povel, Bez. Olomouc), Jeremiášova Str., Parzellennr. 441/6, 441/3, st. 944. LBK, MBK, Siedlung. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (K. Ú. OLOMOUC-MĚSTO, OKR. OLOMOUC)

Ul. Na Hradě, p.č. 654. Neolit. Ojedinelý nález? Záchranný výzkum.

V roce 2009 proběhl v areálu budovy 245/5 UP Olomouc záchranný archeologický výzkum v souvislosti s výstavbou venkovního výtahu. V sondě (2,7×2,9 m) se těsně nad skalnatým podložím v malé míře vyskytovaly keramické střepy z období pravěku, nelze však spolehlivě určit, zda se jedná o intaktní nebo o redeponované nálezy.

Miroslava Plaštiaková

Resumé

Olomouc (Kat. Olomouc-město, Bez. Olomouc), Na Hradě Str., Prz. N. 654. Neolithikum. Einzelfund? Rettungsgrabung.

OPAVA (K. Ú. KYLEŠOVICE, OKR. OPAVA)

„Struhy“. LnK, Hornoslezská lengyelská skupina. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalita se nachází na mírné terénní vlně v nadmořské výšce okolo 250 m v trati „Struhy“. Rozsah sídliště můžeme vymezit z jižní strany silnicí z Opavy do Komárova, ze strany jihovýchodní a východní řekou Moravicí a železniční tratí Opava – Ostrava. Na severní straně dosahuje až k tzv. Otickému příkopu a na západní straně mizí jeho stopy pod zástavbou rodinných domů. Původně se v těchto místech nacházela trojice cihlen, nejbližší k železniční trati byla cihelna p. Fuchsiga, druhou vlastnil p. Vlášánek a poslední cihelna p. Slaniny se nacházela nejbližší k dnešní zástavbě (Jisl 1969, 4), avšak žádná z nich již není v terénu patrná.

V cihelnách p. Fuchsiga, Vlašanka a Slaniny objevili H. Wall a F. Schmalzer v roce 1927 sídliště z doby kamenné. Následujícího roku o těchto nálezech informoval i G. Stumpf a sídliště přiřadil k pozdnímu stupni lineární kultury (1928, 120). Na lokalitě prováděli povrchovou terénní prospekci i L. Jisl, který ji poté uvedl ve svém soupisu sídlišť kultury s lineární keramikou na Opavsku. Většinu nálezů, dnes uložených ve Slezském zemském muzeu, i vyobrazil (Jisl 1969, 4–5, obr. 2, tab. II–III). Následně na lokalitě prováděl sběry autor příspěvku. Dosud byl publikován pouze bronzový náramek (Hlubek 2008, 320).

Nasbíraný soubor z Opavy-Kylešovic tvoří 129 ks keramiky, 132 ks štípané industrie, 4 ks broušené industrie a 3 ks závaží rybářských sítí. Keramiku můžeme rozdělit podle velikosti ostříva na hrubou (hrubé ostřívo větší než 2,5 mm) a na jemnou (jemnější ostřívo do velikosti 2,5 mm). 79 % z keramického souboru z Opavy-Kylešovic představuje jemná keramika a 21 % připadá na hrubou. Ostřena byla nejčastěji slídou a kamínky, případně pískem. Keramické těsto je nejčastěji plavené s ojedinělými zrny (40 %), jemně zrnité (30 %), plavené a hrubé s kamínky (oba po 15 %). Nejčastěji se vyskytuje síla stěn 7 mm (20 %), 8 a 6 mm (po 18 %), 5 mm (13 %) a 4 mm (8 %), 12 mm (7 %), 9, 10 a 11 mm (po 4 %) 13 a 14 mm (po 3 %). Pokud jde o barvu keramiky, převládají tóny šedé a hnědé barvy, okrová, dále byla zaznamenána keramika z vnitřní strany tmavě šedá a z vnější okrová.

Lineární výzdoba se vyskytuje na 49 kusech keramiky, přičemž nejčastěji se objevuje prostá linie, notová značka (obr. 13: 2–14) a vpichy (obr. 13: 14). Notová značka má tvar čokovitý (např. obr. 13: 3), oválný (např. obr. 13: 5, 7, 9), případně kruhový (např. obr. 13: 11), a běžně je umístěna na úhlech linií (obr. 13: 8, 9), méně už na počátcích linií (např. obr. 13: 10, 12), případně mimo linie. Plastickou výzdobu představují hlavně různé druhy pupků, horizontální(?) ucho a jedno „rohate“ ucho (obr. 13: 15). Z technické výzdoby evidujeme pouze nehtové vrypy. Keramika kultury s lineární keramikou ze sídliště v Opavě-Kylešovicích náleží jednoznačně mladšímu II. stupni této kultury, fázi b (podle Z. Čížmáře 1998, 117–120).

V keramickém souboru bylo identifikováno několik střepů, které ke kultuře s lineární keramikou nepatří. Tyto

se vyznačují písčitém materiálem a hrubším povrchem světlé hnědé barvy. Jedná se o pět střepů náležící hornoslezské lengyelské skupině. Zdoben je pouze jeden zesílený okraj mísy s polokulovitým pupkem, který je umístěn na rozhraní výdutě a spodní části nádoby, což naznačuje mladší fázi této skupiny.

Bohatý soubor šípané industrie obsahuje jádra – 25 ks (19 %), čepele – 53 ks (40 %), otloukače – 4 ks (3 %), reparační úštěpy – 12 ks (9 %), odpad – 36 ks (28 %) a 2 ks suroviny (1 %). Surovinová skladba je na lokalitě zastoupena takto: silicit glacienních sedimentů – 104 ks (79 %), silicit krakovsko-čenstochovské jury – 23 ks (17 %), 4 ks se nepodařilo určit z důvodu přepálení (3 %) a 1 kusem je zastoupena čepelka z čokoládového silicitu („krzemienia czekoladowego“) (1 %), (určení provedl prof. A. Přichystal, kterému bych touto cestou velmi rád poděkoval). Délka čepelí se pohybuje do 50 mm, až na jednu 53 mm dlouhou čepelku (obr. 14: 2). Ze sídliště pochází velmi málo nástrojů, celkem osm kusů, sedm škrabadel (např. obr. 14: 6, 10) a jedno rydlo. Vzhledem k nálezo- vým okolnostem není bohužel možné soubor štípané industrie jednoznačně kulturně zařadit. Surovinová skladba by na základě analýzy V. Janáka a A. Přichystala (2007, 8, tab. 1) spíše ukazovala na příslušnost ke kultuře s lineární keramikou, ale nelze vyloučit, že část souboru může patřit i hornoslezské lengyelské skupině.

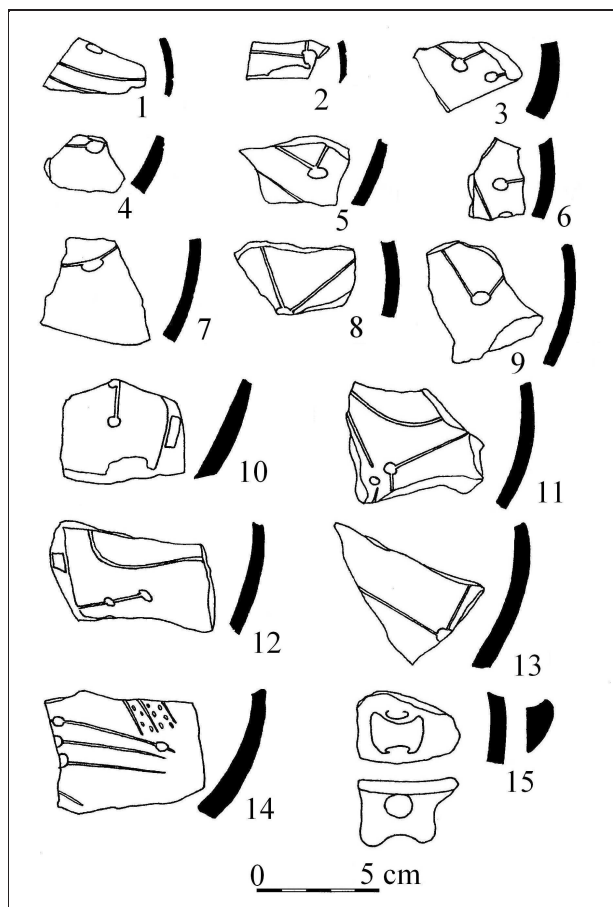
Broušenou industrii představují čtyři kusy. Jedná se o tři sekerky a fragment vrtaného nástroje – motyka?. Dvě sekerky mají asymetrický průřez, z jedné strany zbroušené ostří a obě jsou vyrobeny ze zelené břidlice. Třetí sekerka má naopak symetrický průřez a na výrobu byl použit pravděpodobně pegmatit. Poslední broušený nástroj motyka? s částečně zachovaným vyvrtaným otvorem o průměru 11 mm se dochoval bohužel pouze částečně a i tento kus byl zhotoven ze zelené břidlice (opět bych zde rád poděkoval prof. A. Přichystalovi za určení kamenné suroviny). Všechny artefakty ze zelené břidlice nelze jednoznačně, vzhledem k nálezo- vým okolnostem, přiřknout jedné či druhé kultuře. Pouze u posledního exempláře je možno konstatovat, že již nese čistě eneolitické znaky.

Zátěže rybářských sítí byly nalezeny celkem tři. Jedná se o větší oblázky s vruby na delší straně. V jednom případě jsou vruby z obou stran (podle V. Šikulové typ I), a v dalších dvou případech je vrub z jedné strany (podle V. Šikulové typ II) (Šikulová 1961, 6–7). Zátěže rybářských sítí jsou již několik desetiletí známým fenoménem vyskytujícím se na řece Opavě (Šikulová 1961) a objevují se jak v kultuře s lineární keramikou – např. Opava-Kateřinky, tak v hornoslezské lengyelské skupině, např. Velké Hoštice (Janák 2005, 78), a proto je nelze jednoznačně spojovat ani s jednou z těchto kultur. Zátěže z Opavy-Kylešovic však představují první doklad jejich užívání na dolním toku řeky Moravice.

Lukáš Hlubek

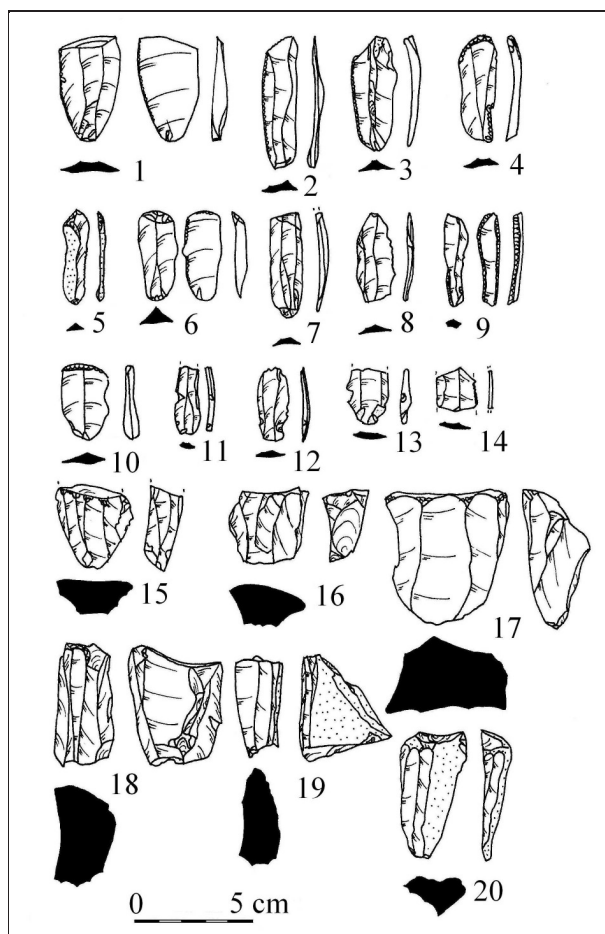
Literatura

Čížmář, Z. 1998: Nástin relativní chronologie lineární keramiky na Moravě (poznámky k vývoji výzdobného stylu). *Acta Musei Moraviae Scientes sociales*, 83, 105–139.



Obr. 13. Opava (k. ú. Kylešovice; okr. Opava), „Struhy“; Výběr keramiky Lnk.

Fig. 13. Opava (cad. Kylešovice; Opava Dist.), „Struhy“; Selected pottery fragments of Linear Pottery culture.



Obr. 14. Opava (k. ú. Kylešovice; okr. Opava), „Struhy“; Výběr štípané industrie.

Fig. 14. Opava (cad. Kylešovice; Opava Dist.), „Struhy“; Selected chipped stone industry.

Hlubek, L. 2008: Opava (k. ú. Kylešovice, okr. Opava). *Přehled výzkumů* 49, 320.

Janák, V. 2005: Ke kontinuitě neolitického obyvatelstva na březích řeky Opavy. *Acta archaeologica Opaviensia* 1, 73–91.

Janák, V., Přichystal, A. 2007: Distribuce silicítů krakovsko-čenstochovské jury na Moravě a v Horním Slezsku v neolitu a počátku eneolitu. *Památky archeologické* 98, 5–30.

Jisl, L. 1969: Sídliště volutové kultury na Ostravsku. *Časopis Slezského muzea, série B* 18, 3–8.

Stumpf, G. 1928: Linearkeramische Siedlung von Gilschwitz bei Tropau. *Nachrichtenblatt für deutsche Vorzeit* 4, 120.

Šikulová, V. 1961: K otázce rybolovu v mladší době kamenné. *Časopis Slezského muzea, série B* 11, 1–17.

stone industry (even weights of fishing-nets) were also found here.

OPAVA (K. Ú. MALÉ HOŠTICE, OKR. OPAVA)

Ul. Svobody. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 25. 3. až 22. 4. 2010 proběhl na ul. Svobody záchranný archeologický výzkum v souvislosti s rekonstrukcí vodovodního řádu. Při výzkumu bylo ve zhruba 250 m dlouhém a 0,8 m širokém výkopu identifikováno a prozkoumáno celkem 46 zahloubených objektů zasahujících do trasy výkopu. Z tohoto počtu bylo datováno do období kultury s LnK 11 objektů. Ty lze na základě rozboru z nich získaného archeologického materiálu přesněji zařadit do fáze IIb této kultury.

Jindřich Hlas

Resumé

A Neolithic settlement was found not very far from the railway bridge over the river Moravice in 1927. The author of the report made a ground survey in this area and found a numerous fragments of pottery. Most of them belong to the Linear Pottery culture other to the Upper Silesian Lengyel group. Beyond this, chipped and polished

Resumé

Opava (Kat. Malé Hoštice, Bez. Opava). Str. Svobody. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

OTASLAVICE (K. Ú. HORNÍ OTASLAVICE, OKR. PROSTĚJOV)

Nádvoří domu č. p. 55. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Dne 22. 9. 2010 byly prozkoumány a zdokumentovány stopy dosud neznámého sídliště kultury s lineární keramikou, které byly zjištěny archeologickým dohledem při výstavbě rodinného domu manželů Jiřího a Zuzany Nedělníkových, parc. č. 80/2 a 124/1, k. ú. Horní Otaslavice, okr. Prostějov (lokalizace místa výzkumu na ZM ČR 1:10 000, list 24-24-22, v bodě o souřadnicích 49:204). Objekt 500 lze interpretovat jako větší sídlištní jámu, hliník a na základě vyzvednutých keramických zlomků (obr. 15: 1–3) jej bezpečně datovat do stupně IIa moravské LnK v pojetí Z. Čížmáře (Čížmář 1998); jako objekt K 501 pak označujeme relikv pírky, která ve své výplni obsahovala fragmenty větší lahve (obr. 15: 4) s dekorem příznačným pro stupeň Ib výše uvedené kultury a chronologického členění. Spíše okrajově uveďme i ojedinělý zlomek mísy středodunajské mohylové kultury, který byl vyzvednutý z „kulturní vrstvy“ (kont. 106), tento potvrzuje již dříve známé osídlení prostoru ve střední době bronzové (např. Prudká, Stuchlíková 1991).

Pavel Fojtík

Literatura

Čížmář, Z. 1998: Nástin relativní chronologie lineární keramiky na Moravě. *Acta Mus. Moravice*, Sci. Soc. 83, 105–139, Brno.

Prudká, A., Stuchlíková, J. 1991: Nálezy kostěné industrie ze střední doby bronzové z Otaslavic. *Archeologické rozhledy* 43, 253–258, Praha.

Resumé

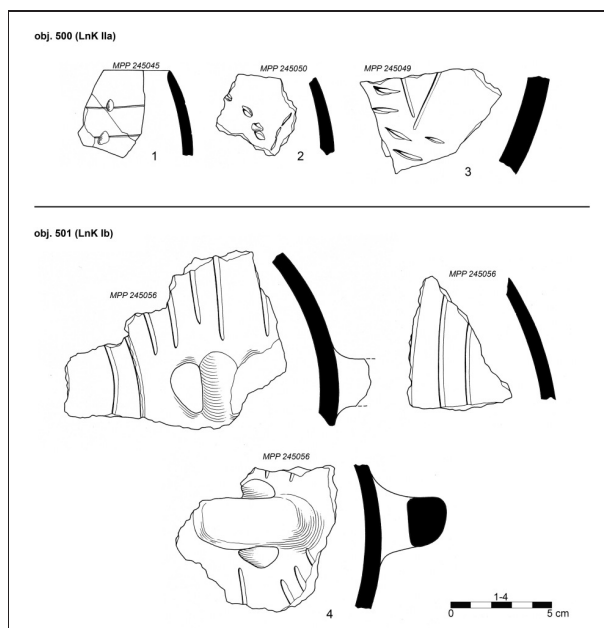
Otaslavice (Kat. Horní Otaslavice, Bez. Prostějov). Haus Nr. 55, Parz. Nr. 80/2, 124/1. Linearbandkeramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

POLICE (K. Ú. POLICE U JEMNICE, OKR. TŘEBÍČ)

„Nad Novým mlýnem“. MMK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Tato lokalita je již zmiňována Ludvíkem Medunou (Meduna 1963), který se povrchovým sběrem v oblasti Jemnicka a Policka intenzivně zabýval. Uvádí z této polohy nálezy z doby halštatské, laténské a výskyt mladohradištní tuhové keramiky. Kromě nálezů z mladších období také zmiňuje nevýrazné nálezy z období eneolitu. Zda-li tyto nejasné nálezy souvisí s nově nasbíranou kolekcí je otázkou.

Lokalita se nachází v povodí řeky Želetavky na parcele č. 856, zhruba 600 m jihovýchodně od obce (48°57'31.06"N, 15°38'11.03"E). Poloha je situována do mírného SV svahu s průměrnou nadmořskou výškou 420 m n. m. Vzdálenost lokality od řeky je kolem 160 m. Na této poloze byl opakovaně proveden v rozmezí srpna až října 2010 povrchový průzkum. Nálezy se vyskytují



Obr. 15. Otaslavice, (k. ú. Horní Otaslavice, okr. Prostějov), nádvoří domu č. p. 55. Ukázka materiálu získaného ovzorkováním narušených neolitických objektů.

Fig. 15. Otaslavice (cad. Horní Otaslavice, Prostějov Dist.), the house no. 55 courtyard. Selected ceramic artifacts gathered by sampling distorted neolithic features.

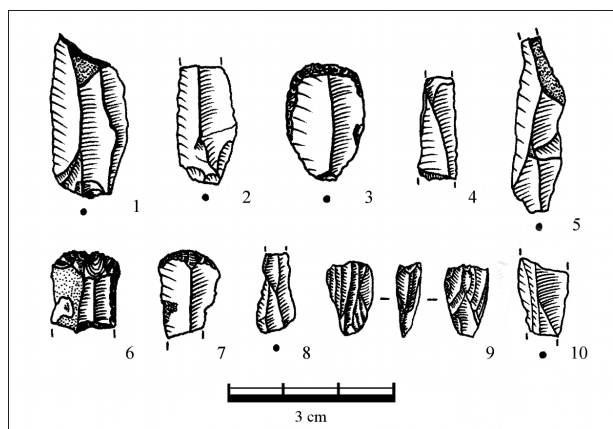
roztrošene v 80 m dlouhém pásu podél severního okraje pole.

Získán byl značně fragmentarizovaný keramický materiál, který náleží mladšímu stupni kultury s moravskou malovanou keramikou, pravděpodobně fázi IIB–IIC. Co se týče keramických tvarů, hojně jsou zastoupeny především fragmenty hrncovitých nádob a mís s plastickou výzdobou. V souboru bylo determinováno i několik zlomků naběraček s krátkou tulejkou. Na některých zlomcích se objevuje typické zesílení plecí či okrajů. Soubor obsahuje kromě nálezů hrubší keramiky s větším množstvím ostřiva i fragmenty jemně plavené keramiky.

Další část nálezů tvoří štípaná a broušená kamenná industrie. Štípané kamenné artefakty jsou zastoupeny z hlediska surovin z křemičité zvětraliny hadců (5 ks), rohovce typu Krumlovský les, varieta I (8 ks) a Krumlovský les, varieta II (7 ks), silicitu glacienních sedimentů (4 ks), opálu (1 ks), radiolaritu (1 ks), kusového křemene až křišťálu (3 ks), krystalovaného křemene až křišťálu (5 ks) a krystalované záhnědy (1 ks). V kolekci jsou obsažena všechna stadia těžby. Typologicky můžeme vyčlenit z nástrojů tři úštěpová škrabadla, čepel s laterální retuší a úštěp s příčnou vkleslou retuší. Jedno drobné vytěžené jádro bylo sekundárně použito jako otloukač. Broušená kamenná industrie je zastoupena kónickým vývrtkem z porfyrického mikrodiioritu pocházejícího pravděpodobně z brněnského masívu.

Nově získaný materiál se stal dalším cenným podkladem pro řešení otázky osídlení mladolengyelského kulturního komplexu v této části okrajové jihozápadní Moravy.

Jaroslav Bartík



Obr. 16. Police (k. ú. Police u Jemnice, okr. Třebíč). Výběr štípané kamenné industrie z polohy „Nad Novým mlýnem“.

Fig. 16. Police (Kat. Police u Jemnice, Bez. Třebíč). Eine Selektion von Spaltindustrie vom Standort „Nad Novým mlýnem“.

Literatura

Košťurík, P., Kovárník, J., Měřinský, Z., Oliva, M. 1986: Pravěk Třebíčska, Brno–Třebíč, 226–228.

Meduna, L. 1963: Archeologické nálezy v povodí řeky Želetavky a Bihanky na západní Moravě. In: *Sborník II AÚ ČSAV Brno, Františku Vildomcovi k pětadesátinám*, 79–82, Brno.

Resumé

Police (Kat. Police u Jemnice, Bez. Třebíč), „Nad Novým mlýnem“. Neolithikum. Siedlung. Terrainbegehung.

PRAVČICE (OKR. KROMĚŘÍŽ)

„Podsedy“ – Pravčice 3. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum

Záchranný archeologický výzkum na lokalitě Pravčice 3 probíhal v období od dubna do srpna roku 2010 a k jeho uskutečnění došlo díky plánované stavbě rychlostní silnice R4901 Hulín – Fryšták.

Lokalita se nachází v ploché krajině mezi dvěma potoky. Roštěnkou, která vymezuje západní hranici lokality a Rymickým potokem ohraničujícím lokalitu od východu. Západní strana odkryté plochy ležela na okraji v terénu téměř nepatrné mírné plošiny, která zde byla překryta kulturní vrstvou silnou 0,40 m až 1,00 m. Východní úsek lokality se nacházel v prostoru lučního rázu s vysokou hladinou spodní vody, kde se nevyskytly stopy antropogenních činností.

Lokalita je identifikována na mapě ZM ČR 1:10 000, list 25-31-08, těmito koordináty: 308 mm od západní sekční čary (ZSČ) a 271 mm od jižní sekční čary (JSČ), 315 mm od ZSČ a 263 mm od JSČ, 316 mm od ZSČ a 267 mm od JSČ, 309 mm od ZSČ a 275 mm od JSČ. Nadmořská výška lokality je 201,00 m n. m.

Na polykulturní lokalitě byly zachyceny stopy antropogenních aktivit z různých období pravěku, převažují však objekty nositelů kultury s moravskou malovanou keramikou a především ze slezskoplatěnického období KLPP.

Objevily se také nálezy ze střední doby bronzové, z období latěnu a doby římské.

Větší část lokality pokrývala silná kulturní vrstva, která byla rozdělena do čtverců o rozměrech 5 × 5 m a následně systematicky prozkoumána (podrobněji viz kapitola Doba bronzová).

Z kulturní vrstvy pochází velmi bohatý soubor nálezů, především zlomků keramických nádob, zvířecí kosti a mazanice. Mezi nejzajímavější nálezy patří fragment sošky „venuše“, objevený na hromadě podorníční zeminy.

V západní části lokality byly také zachyceny zásobnice menších rozměrů (menší rozměr jam byl pravděpodobně způsoben vysokou hladinou spodní vody) a hlavně křulové jamky. Objekty byly zapuštěny do kulturní vrstvy a do podloží pod ní. I když většina pravěkých objektů na lokalitě patří do slezskoplatěnické fáze KLPP, část objektů je také neolitického původu a patří ke kultuře s moravskou malovanou keramikou. Podle terénního pozorování se lze domnívat, že objekty MMK (několik zásobních jam) se koncentrují právě v západní části plochy, poblíž studny objevené již v roce 2009 (přírodní pramen upravený na studnu). Přesné vyhodnocení všech nálezů bude možné po ukončení laboratorního zpracování výzkumu.

Arkadiusz Tajer

Resumé

Pravčice (Bez. Kroměříž). Mächrise Bemalete Keramik. Siedlung. Rettungsgrabung.

SENICE NA HANÉ (K. Ú. ČAKOV, OKR. OLOMOUC)

„Spáleniska“. Neolit. Sídliště (?). Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X = 1116948; Y = 562379; X = 1116980; Y = 562608; X = 1117130; Y = 562537; X = 1117051; Y = 562333.

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byly v trati „Spáleniska“ nalezeny dva rohovcové úštěpy. Jeden materiálově náleží ke krakovsko-čenstochovské juře a druhý je z baltického pazourku. Oba artefakty lze časově zařadit do období neolitu. Dále byly nalezeny dva kusy keramických výdutí rámcově datovatelných do pravěku. Lokalita dosud nebyla známa.

Za laskavou konzultaci děkujeme paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek, Pavel Šlázar

Resumé

Senice na Hané (Kataster Čakov, Bez. Olomouc). „Spáleniska“. Neolithikum. Siedlung (?). Oberflächensammlung.

SENIČKA (OKR. OLOMOUC)

„Na záhumení“. MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X = 1115114; Y = 560930; X = 1115569; Y = 561005; X = 1115693; Y = 560428; X = 1115251; Y = 560362.

Během jarních měsíců roku 2010 byla metodou povrchového sběru prováděna archeologická prospekce v trati „Na záhumení“ na již známé polykulturní lokalitě (viz též kapitola Doba bronzová, Doba železná, Doba římská a stěhování národů, Středověk a novověk). Z množství nalezené keramiky bylo 10 zlomků z různě velkých nádob rámcově datovatelných do období MMK.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Literatura

Augustin, V. 1884: Dopis. Ze Seničky. *Časopis Vlasteneckého spolku musejního* 1, 78–79.

Čižmář, Z. 1997: NZ ZAV Senička - výstavba DOK (Olšany - Cholina 1996/1997). Rkp. nálezové zprávy, č.j. 19/97. Uloženo: Archiv nálezových zpráv, Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i.

Resumé

Senička (Bez. Olomouc). „Na záhumení“. MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

SENIČKA (OKR. OLMOUC)

„Podhruší“. MMK. Sídliště. Povrchový sběr.

Lokalizace: plocha mezi body: X = 1114953; Y = 561270; X = 1115254; Y = 561350; X = 1115291; Y = 561014; X = 1115085; Y = 560958.

Během archeologické prospekce, prováděné metodou povrchového sběru, byla v trati „Podhruší“ objevena polykulturní lokalita (viz též kapitola Doba bronzová, Středověk a novověk), která patrně nebyla dosud známa. Z nalezené keramiky bylo cca 45 fragmentů z různě velkých nádob rámcově datováno do období MMK. Kromě těchto zlomků byl nalezen fragment blíže neurčené plastiky, dále celkem 9 kusů štípané industrie a fragment přeslenu. V místě koncentrace výše uvedených nálezů se podařilo získat také značné množství přepálené mazanice. Na existenci této lokality jsem byl upozorněn panem Pavlem Faltýnkem z Loštic.

Za laskavou konzultaci děkuji paní Mgr. Pavlíně Kalábkové, Ph.D.

Karel Faltýnek

Resumé

Senička (Bez. Olomouc). „Podhruší“. MBK. Siedlung. Oberflächensammlung.

STUDÉNKA (K. Ú. STUDÉNKA NAD ODRU, OKR. NOVÝ JIČÍN)

„Záhumení“. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Ve dnech 19.–25. dubna 2010 proběhl na parcelách č. 2077 a 2078 rozkládajících se jihozápadně od ulice Záhumení záchranný archeologický výzkum. Zkoumaná plocha se rozkládá na jihozápadním okraji obce na levobřežní

terase řeky Odry (234 m n. m.). Oderská niva je vzdálena asi 500 metrů východně. Podloží je v místě lokality tvořeno spraší popřípadě čockami glacifluviálních štěrků (geol. mapa, list 15-43). Záchranný výzkum vyvolal nález z roku 2007 oznámený majitelem a jeho potřeby dalšího využívání pozemku. Ve shodě s plány vlastníka bylo položeno 22 sond v nichž se podařilo zachytit 14 archeologických objektů. Zkoumané objekty lze interpretovat jako běžné sídlištní jámy, zásobní jámy a dvě sloupové jamky. Dva velmi mělké objekty se světlou výplní jsou spíše pozůstatkem kulturní vrstvy či přirozenou depresí. Všechny zkoumané objekty nesly uniformní náplň patřící LnK (fáze IIb). Krom typické jemné a hrubé keramiky bylo nalezeno 105 kusů ŠI jejíž surovinu tvoří z 86 % sílicity krakovsko-čenstochovské jury. Kamenná industrie je zastoupena ještě sekerkou z metabazitu a pískovcovou zrnotěrkou.

Aleš Knápek

Literatura

Grepl, E. 2008: Nález lineární keramiky ve Studénce. Vlastivědný sborník Novojičína sv. 58, 166–175.

Knápek, A. 2011: Neolitické sídliště ve Studénce. *Poodří* 3/2010, 17–19.

Resumé

Studénka (Kat. Studénka nad Odrou, Bez. Nový Jičín). „Záhumení“. LBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

VELATICE (OKR. BRNO-VEŇKOV)

„Velatický široký“, „Padělky“, p. č. 1163/1. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Roku 2010 na akci „Kabelové rozvody NN, Velatice-Padělky II, k. ú. Velatice“ byly v trati „Velatický široký“ zachyceny výkopovými rýhami celkem 4 archeologické objekty.

Dva objekty náležely staršímu neolitu (Lnk). Dokumentovaná situace navazuje na zjištění z minulých let, kdy zde probíhala výstavba obslužné komunikace pro rodinné domy (Kos 2006).

Petr Kos

Literatura

Kos, P. 2006: Velatice 2006, Komunikace a inženýrské sítě, ÚAPP Brno, NZ č.j. 184/06.

Resumé

Velatice (Bez. Brno-venkov). „Velatický široký“, „Padělky“. Neolithikum (LBK). Siedlung. Rettungsgrabung.

VELKÉ HOŠTICE (OKR. OPAVA)

„Na papežovém“. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při rozsáhlých terénních úpravách, souvisejících s rozšiřováním golfového hřiště v Kravařích, byly v polní trati

„Na papežovém“, která patří do katastrálního území Velkých Hoštic, zachyceny doklady pravěkého a ranně středověkého osídlení.

Ve dnech 23. 6. až 30. 7. 2010 zde proběhl záchranný archeologický výzkum, který zachytil severní okraj sídlištní polohy. Při výzkumu bylo na ploše o rozměrech cca 50 x 30 m identifikováno a prozkoumáno celkem 25 zahloubených objektů. Z tohoto počtu je možno 17 objektů rámcově datovat na základě získaného archeologického materiálu do průběhu MMK II. Přesněji datovat bude možné po dokončení důkladného rozboru materiálu.

Jindřich Hlas

Resumé

Velké Hoštice (Kat. Velké Hoštice, Bez. Opava). „Na papežovém“. Lengyelkultur. Siedlung. Rettungsgrabung.

ZLÍN (K. Ú. MALENOVICE U ZLÍNA, OKR. ZLÍN)

Intravilán obce. MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při rekonstrukci fasády na budově římskokatolické fary v Malenovicích byl v okopu okolo zdi zachycen objekt obsahující keramické zlomky kultury MMK. Vzhledem k rozsahu zemních prací nebyl objekt prozkoumán celý, ale pouze ovzorkován.

Ivan Čížmář

Resumé

Zlín (Kat. Malenovice u Zlína, Bez. Zlín). Innenbereich. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.